

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 3 februari 2016

69/2016

Lag

om ändring av lagen om pension för arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) 22—24, 63, 64, 67, 69 och 73 §, 80 § 3 mom., 123 § 10 punkten och 181 § 2 mom.,

av dem 22 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1427/2011, 23 § sådan den lyder i lag 1164/2007, 24 § sådan den lyder i lag 909/2010, 63 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 627/2009, 69 § sådan den lyder i lag 627/2009 och 181 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1292/2006,

ändras 1 § 1 mom., 2—4 och 11—14 §, 15 § och mellanrubriken före den, 16—21 §, 25 § 1 mom., 34, 37, 52, 65 och 66 §, 68 § 1 mom., 74 § 2 mom., 3 mom. 3 punkten och 5 mom., 75 §, 81 § 2 mom., 82 § och mellanrubriken före den, 83 och 84 §, 88 § 2 mom., 91 § 1 mom., 91 a § 2 mom., 92 § 1 mom., 94 § 1 mom., 96 § 2 mom., 97 och 99 §, 101 § 2 mom., 105 § 1 mom., 106 § 2 mom., 107, 107 a, 108, 109 och 117 §, 120 § 4 mom., 126 § 3 mom., 129 §, 133 § 2 mom., 134 § 4 mom., 153 §, 168 § 2 mom., 171 § 2 mom., 174 och 179 §, 182 § 2 mom., 185 §, 207 § 2 mom. och 210 § 2 mom.,

av dem 2 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 627/2009, 354/2010, 1192/2010 och 874/2015, 3 § sådan den lyder i lagarna 1274/2006, 1164/2007 och 1097/2008, 4 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1281/2007, 1097/2008 och 354/2010, 11 § sådan den lyder i lag 794/2012, 12, 13 och 52 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 794/2012, 16 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1427/2011, 794/2012 och 874/2015, 17 och 20 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1427/2011, 19 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 874/2015 25 § 1 mom. och 34 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1164/2007, 37 §, 105 § 1 mom., 106 § 2 mom., 107, 107 a, 108 och 109 § samt 126 § 3 mom. sådana de lyder i lag 634/2009, 66 och 84 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 627/2009, 74 § 5 mom. och 91 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1164/2007, 75 § sådan den lyder i lag 1456/2011, 81 § 2 mom. och 82 § sådana de lyder i lag 627/2009, sådana de lyder i lag 1164/2007, 88 § 2 mom., 91 a § 2 mom. och 101 § 2 mom. sådana de lyder i lag 882/2014, 92 § 1 mom. sådant det lyder i lagarna 1427/2011 och 874/2015, 94 § 1 mom. sådant det lyder i lag 874/2015, 120 § 4 mom. sådant det lyder i lag 1203/2009, 129 § sådan den lyder i lagarna 634/2009 och 354/2010, 168 § 2 mom. och 171 § 2 mom. sådana de lyder i lag 317/2015, 179 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1292/2006, 909/2010 och 1209/2013, 182 § 2 mom. sådant det lyder i lag 909/2010 och 185 § sådan den lyder i lag 1427/2011, samt

fogas till lagen nya 53 a—53 l § och en ny mellanrubrik före dem, till lagen en ny 75 c §, till 95 § ett nytt 2 mom. och till lagen nya 102 a och 218 a § som följer:

1 §

Lagens syfte

I denna lag föreskrivs om den rätt till ålderspension, partiell förtida ålderspension, rehabilitering, invalidpension och arbetslivspension som arbetstagare inom den privata sektorn har samt om den rätt till familjepension som arbetstagarnas förmånstagare har.

— — — — —

2 §

Centrala definitioner

I denna lag avses med

- 1) *pensionsanstalt* ett arbetspensionsförsäkringsbolag, en försäkringskassa eller en pensionsstiftelse enligt 1 § 3 mom.,
- 2) *anställningsförhållande* ett anställningsförhållande som grundar sig på ett arbetsavtal enligt 1 kap. 1 § i arbetsavtalslagen (55/2001),
- 3) *arbetspension* pension enligt de lagar som avses i 3 §,
- 4) *oavlönad tid* den tid under vilken en arbetstagare har erhållit moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning eller sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning eller specialvårdspenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet (1305/2002), inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsstöd (1276/2000), rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna eller lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005), ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (626/1991), dagpenning eller rehabiliteringspenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015), lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (873/2015) eller lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/1990) eller dagpenning enligt trafikförsäkringslagen (279/1959),
- 5) *intjänad pension* pension som tjänats in på basis av arbetsinkomster som avses i denna lag, på basis av tid med pension som upphört och på basis av sådan oavlönad tid som avses i 4 punkten samt förmån som tjänats in på basis av lagen om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier (644/2003),
- 6) *primär förmån* en förmån som avses i 92 och 93 § och som oberoende av arbetspensionens belopp betalas till fullt belopp och dras av från en förmån enligt denna lag,
- 7) *EU:s grundförordning om social trygghet* Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen och med *EU:s tillämpningsförordning om social trygghet* Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 987/2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen,
- 8) *EU- och EES-land* ett land som tillämpar EU:s grundförordning om social trygghet eller rådets förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen,
- 9) *tredjestat* något annat land än ett EU- eller EES-land eller Schweiz eller en stat som Finland ingått en bilateral överenskommelse om social trygghet med,
- 10) *överenskommelse om social trygghet* en internationell överenskommelse om social trygghet som är förpliktande för Finland,

11) *teoretisk pension* en kalkylerad pension; när denna pension fastställs betraktas sådan tid i arbete i ett EU- och EES-land som omfattas av arbetspensionslagarna som tid i arbete enligt denna lag,

12) *den lägsta åldern för ålderspension* den ålder för ålderspension som fastställs utifrån arbetstagarens födelseår och som avses i 11 § 2 och 3 mom.

I denna lag avses med *pensionsfall*

1) den sista dagen i kalendermånaden före ålderspensionens begynnelsepunkt,

2) den sista dagen i kalendermånaden före den partiella förtida ålderspensionens begynnelsepunkt,

3) inträde av arbetsoförmåga på det sätt som avses i 35 § 1 mom.,

4) uppfyllande av villkoren för erhållande av arbetslivspension i enlighet med 53 a §, eller

5) förmånsåtagarens död.

3 §

Arbetspensionslagar

Med arbetspensionslagar avses arbetspensionslagarna för den privata och för den offentliga sektorn. Arbetspensionslagar för den privata sektorn är utöver denna lag

1) lagen om sjömanspensioner (1290/2006),

2) lagen om pension för företagare (1272/2006),

3) lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006).

Arbetspensionslagar för den offentliga sektorn är

1) pensionslagen för den offentliga sektorn (81/2016),

2) lagen om ortodoxa kyrkan (985/2006),

3) pensionsstadgan enligt 11 § 2 mom. 6 punkten i lagen om Finlands Bank (214/1998),

4) landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om statens pensioner (ÅFS 54/2007).

4 §

Anställningsförhållande

En arbetstagare har på basis av sitt anställningsförhållande rätt till pensionskydd så som föreskrivs i denna lag.

Denna lag gäller inte anställningsförhållanden

1) i fråga om tid före ingången av kalendermånaden efter den under vilken 17 års ålder uppnåtts,

2) efter den kalendermånad under vilken en arbetstagare som är född 1957 eller tidigare fyller 68 år, en arbetstagare som är född 1958—1961 fyller 69 år och en arbetstagare som är född 1962 eller senare fyller 70 år (*den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten*),

3) på basis av vilka arbetstagaren med stöd av någon annan arbetspensionslag som avses i 3 § har rätt till pension,

4) i vilka arbetstagaren arbetar som medlem av besättningen på ett finskt fartyg som inskrivits i handelsfartygsförteckningen enligt lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport (1277/2007).

Denna lag gäller inte arbetstagare

1) till vilka arbetsgivaren betalar i denna lag avsedd arbetsinkomst till ett belopp av sammanlagt mindre än 41,89 euro per kalendermånad,

2) på vilka finsk lagstiftning inte tillämpas på basis av bestämmelserna om tillämplig lagstiftning i EU:s grundförordning om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet,

3) som en utländsk arbetsgivare sänder till Finland för att arbeta och vars arbete i Finland i denna arbetsgivares tjänst pågår i högst två år.

Om finsk lagstiftning tillämpas på en arbetstagare som avses i 3 mom. 3 punkten på basis av bestämmelserna om tillämplig lagstiftning i EU:s grundförordning om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet eller om arbetstagaren omfattas av den finska lagstiftningen om social trygghet omedelbart innan arbetet i Finland börjar, tillämpas dock denna lag på arbetstagaren.

Utöver vad som bestäms i 3 mom. 3 punkten ska denna lag tillämpas på en arbetstagare, om arbetstagaren kommer från en tredjestat för att tillfälligt arbeta i Finland inom ramen för företagsintern förflyttning av personal och arbetsgivaren inte har ordnat pensionsskydd för arbetstagaren.

Denna lag tillämpas inte på arbete som en arbetstagare som kommer till Finland från en tredjestat utför i Finland, om

1) det är fråga om arbete inom landsvägstransport som arbetstagaren utför huvudsakligen någon annanstans än i Finland,

2) arbetstagaren inte är bosatt i Finland,

3) arbetsgivaren inte har hemvist i Finland, och

4) finsk lagstiftning inte ska tillämpas på arbetet enligt bestämmelserna om tillämplig lagstiftning i EU:s grundförordning om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet.

11 §

Rätt till ålderspension

En arbetstagare har rätt att gå i ålderspension från ingången av kalendermånaden efter den under vilken den lägsta åldern för ålderspension har uppnåtts.

Arbetstagarens lägsta ålder för ålderspension bestäms utifrån hans eller hennes födelseår enligt följande:

- 1) 63 år för dem som är födda 1954 eller tidigare,
- 2) 63 år och 3 månader för dem som är födda 1955,
- 3) 63 år och 6 månader för dem som är födda 1956,
- 4) 63 år och 9 månader för dem som är födda 1957,
- 5) 64 år för dem som är födda 1958,
- 6) 64 år och 3 månader för dem som är födda 1959,
- 7) 64 år och 6 månader för dem som födda 1960,
- 8) 64 år och 9 månader för dem som är födda 1961,
- 9) 65 år för dem som är födda 1962—1964.

Den lägsta åldern för ålderspension för arbetstagare som är födda 1965 eller senare anpassas till förändringen i livslängden enligt 82 och 83 § och åldern fastställs genom social- och hälsovårdsministeriets förordning för det år då arbetstagaren fyller 62 år.

En förutsättning för beviljande av ålderspension är att arbetstagaren inte längre står i det anställningsförhållande från vilket han eller hon pensioneras. Trots vad som föreskrivs i 8 § 3 mom. och i detta moment hindrar inte den försäkrades fortsatta skötsel av ett förtroendeuppdrag beviljande av ålderspension som tjänats in på grundval av tidigare avslutade anställningsförhållanden.

Om arbetstagaren går i ålderspension enligt lagen om sjömanspensioner vid sänkt pensionsålder före den lägsta åldern för ålderspension enligt denna lag, har han eller hon rätt att gå i ålderspension enligt denna lag vid den pensionsålder som anges i lagen om sjömanspensioner. I det fallet omvandlas pensionsbeloppet enligt denna lag så att det försäk-

ringsmatematiskt motsvarar arbetstagarens pensionsålder. Närmare bestämmelser om omvandling av pensionsbeloppet och omvandlingskoefficienterna utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

12 §

Ålderspensionens belopp

Om ålderspensionen börjar vid ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren har uppnått den lägsta åldern för ålderspension, är ålderspensionens belopp den pension som tjänats in fram till begynnelsestidpunkten för pensionen.

Om arbetstagarens ålderspension börjar senare än från ingången av kalendermånaden efter den under vilken den lägsta åldern för ålderspension har uppnåtts, höjs den pension som tjänats in fram till utgången av månaden före begynnelsestidpunkten för den första ålderspensionen med 0,4 procent för varje månad med vilken begynnelsestidpunkten för pensionen skjuts upp till en senare tidpunkt än kalendermånaden efter den under vilken den lägsta åldern för ålderspension har uppnåtts (*uppskovsförhöjning*).

En arbetstagare har inte rätt till uppskovsförhöjning för samma tid för vilken han eller hon har fått arbetslöshetsdagpenning.

13 §

Begynnelsestidpunkten för ålderspension

Ålderspensionen börjar från ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren har uppnått den ålder som berättigar till ålderspension och slutat i det arbete på basis av vilket han eller hon ansöker om ålderspension. Ålderspension kan beviljas retroaktivt, dock inte utan giltigt skäl för längre tid än för de tre månaderna före månaden för ansökan om pension.

Om arbetstagaren fortsätter arbeta efter att ha uppnått den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten, beviljas ålderspension från ingången av den kalendermånad som följer på ansökan om pension.

Pension som tjänats in av arbetsinkomst på grundval av ett anställningsförhållande som börjat under tiden för ålderspension beviljas på ansökan tidigast från ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren uppnått den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten.

Om arbetstagaren har fått partiell förtida ålderspension, börjar ålderspensionen från ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren har uppfyllt de villkor som föreskrivs i 11 § och avslutat sitt huvudsakliga arbete som är försäkrat i enlighet med arbetspensionslagarna.

14 §

Indragning av ålderspension

En arbetstagare kan ansöka om indragning av sin ålderspension, om han eller hon har beviljats rehabiliteringsstöd på basis av en sådan arbetsoförmåga på viss tid som när rehabiliteringsstödet beviljades har beräknats fortgå efter det att arbetstagaren uppnått sin lägsta ålder för ålderspension. Indragning av ålderspensionen ska sökas inom en månad efter det att arbetsoförmågan hade beräknats upphöra och ålderspensionen dras in när arbetsoförmågan upphör.

Partiell förtida ålderspension

15 §

Rätt till partiell förtida ålderspension

En arbetstagare har rätt att gå i partiell förtida ålderspension tidigast från ingången av kalendermånaden efter den under vilken den nedre åldersgränsen, som bestäms utifrån arbetstagarens födelseår, har uppnåtts.

För arbetstagare bestäms den nedre åldersgränsen för partiell förtida ålderspension enligt följande:

- 1) för dem som är födda 1963 eller tidigare är den nedre åldersgränsen 61 år,
- 2) för dem som är födda 1964 är den nedre åldersgränsen 62 år,
- 3) för dem som är födda 1965 eller senare anpassas den nedre åldersgränsen för partiell förtida ålderspension till förändringen i livslängden enligt 82 och 83 §.

En arbetstagare har inte rätt till partiell förtida ålderspension, om han eller hon när pensionen börjar får någon annan på eget arbete baserad förmån som avses i arbetspensionslagarna eller avträdelsetöd enligt lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk (612/2006) eller lagen om avträdelsetöd för lantbruksföretagare (1293/1994).

16 §

Den partiella förtida ålderspensionens belopp

Grunden för den partiella förtida ålderspensionen är den pension som tjänats in i enlighet med arbetspensionslagarna fram till utgången av kalenderåret före det år då pensionen börjar. Pensionsandelen enligt denna lag är i enlighet med arbetstagarens ansökan 25 eller 50 procent av den pension enligt denna lag som utgör grunden för den partiella förtida ålderspensionen.

Den partiella förtida ålderspensionens pensionsandel minskas varaktigt med 0,4 procent för varje månad som begynnelsestidpunkten för pensionsandelen tidigareläggs före ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren uppnår den lägsta åldern för ålderspension (*förtidsminskning*).

Den partiella förtida ålderspensionens pensionsandel höjs varaktigt med 0,4 procent för varje månad som begynnelsestidpunkten för pensionsandelen skjuts upp till en senare tidpunkt än ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren uppnår den lägsta åldern för ålderspension (*uppskovsförhöjning*).

Om den partiella förtida ålderspensionen har beviljats som en pension på 25 procent och arbetstagaren ansöker om beviljande av en ytterligare andel på 25 procent, ska den senare andelen liksom den först beviljade andelen beräknas utifrån samma pension som avses i 1 mom. och som utgör grunden för den partiella förtida ålderspensionen. Om förtidsminskning eller uppskovsförhöjning beräknas för den senare andelen, ska minskningen eller förhöjningen beräknas enligt begynnelsestidpunkten för den andelen.

17 §

Begynnelsestidpunkten för partiell förtida ålderspension

Partiell förtida ålderspension börjar vid ingången av kalendermånaden efter den under vilken pensionen har sökts eller från en senare tidpunkt som sökanden meddelat. Partiell förtida ålderspension beviljas inte retroaktivt.

Partiell förtida ålderspension ska på samma sätt som beviljande av den senare andelen på 25 procent sökas så att den börjar från samma tidpunkt enligt alla arbetspensionslagar.

En pensionstagare kan på ansökan återkalla en partiell förtida ålderspension inom tre månader från det att beslutet om beviljande av pension meddelades. Pensionsanstalten un-

danröjer beslutet om den återkallade pensionen. Bestämmelser om återkrav av pension som betalats utan grund finns i 126 §.

18 §

Ålderspensionen och dess belopp efter partiell förtida ålderspension

Partiell förtida ålderspension ändras till ålderspension när arbetstagaren beviljas ålderspension. Ålderspensionens belopp beräknas då utifrån följande delar:

- 1) den partiella förtida ålderspensionen,
- 2) den pensionsandel som tjänats in, men ännu inte beviljats, fram till utgången av året före det år då den partiella förtida ålderspensionen började, och
- 3) den pension som tjänats in under det år då den partiella förtida ålderspensionen började och därefter i anställningsförhållanden som avslutats före ålderspensionen började.

Trots det som föreskrivs i 11 § beviljas arbetstagaren, om arbetstagaren i enlighet med en annan arbetspensionslag för den privata sektorn eller arbetspensionslag för den offentliga sektorn beviljas ålderspension efter den partiella förtida ålderspensionen, den andel som ännu inte beviljats av den pension som tjänats in enligt denna lag fram till utgången av året före det år då den partiella förtida ålderspensionen började.

Om ålderspensionen börjar senare än från ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren uppnår den lägsta åldern för ålderspension, ska uppskovsförhöjning på det sätt som bestäms i 12 § fogas till den pensionsdel som avses i 1 mom. 2 punkten och till pension som tjänats in det år den partiella förtida ålderspensionen börjar och därefter fram till att den första ålderspensionen börjar.

19 §

Invalidpensionens belopp efter partiell förtida ålderspension

Om en arbetstagare som får partiell förtida ålderspension blir arbetsoförmögen på ett sätt som berättigar till invalidpension, beräknas invalidpensionens belopp utifrån de pensionsdelar som avses i 18 § 1 mom. 1 och 2 punkten, den pension som tjänats in det år den partiella förtida ålderspensionen började och därefter fram till utgången av året före det då arbetsoförmågan började samt pensionsdelen för återstående tid.

Om invalidpensionen senare upphör, utbetalningen av den avbryts eller den lämnas vilande på det sätt som avses i lagen om främjande av sjukpensionärers återgång i arbete (738/2009), fortsätter den partiella förtida ålderspensionen till samma belopp som den beviljades tidigare.

20 §

Arbetslivspensionens belopp efter partiell förtida ålderspension

Arbetslivspensionens belopp efter partiell förtida ålderspension beräknas utifrån de pensionsdelar som avses i 18 § 1 mom. 1 och 2 punkten samt den pension som tjänats in det år den partiella förtida ålderspensionen började och därefter fram till utgången av månaden före den månad då arbetslivspensionen började.

Om arbetslivspensionen senare lämnas vilande i enlighet med 53 f §, fortsätter den partiella förtida ålderspensionen till samma belopp som den beviljades tidigare.

21 §

Invalidpension, arbetslivspension och ålderspension efter partiell förtida ålderspension

Om en arbetstagare som får partiell förtida ålderspension beviljas invalidpension, arbetslivspension eller ålderspension för samma tid för vilken partiell förtida ålderspension

redan har betalats, beaktas den partiella förtida ålderspensionen som en delbetalning av den andra pension som beviljas.

25 §

Rätt till arbetspensionsrehabilitering

En arbetstagare som inte har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension har rätt att få ändamålsenlig yrkesinriktad rehabilitering för förhindrande av arbetsoförmåga eller förbättrande av arbets- och förvärvsförmågan, om

1) en sjukdom, ett lyte eller en skada som konstaterats på behörigt sätt sannolikt medför risk för arbetsoförmåga enligt 35 § 1 mom.,

2) arbetstagaren under granskningstiden för återstående tid enligt 76 § har minst 25 133,40 euro i försäkrade arbetsinkomster, och

3) arbetstagaren inte har rätt till rehabilitering med stöd av bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfalls- eller trafikförsäkring.

---

34 §

Andra bestämmelser om rehabilitering

Det som i denna lag föreskrivs om sökande av invalidpension, dess fastställande på tidigare grunder, engångsförhöjning, beaktande av förändringar i löne- och prisnivån, avdrag av primära förmåner, regressrätt för pensionsanstalten, utbetalning, justering av invalidpension och ändring av beloppet, invalidpension som beviljas efter partiell förtida ålderspension, dröjsmålsförhöjning, återkrav, lämnande och erhållande av uppgifter, sökande av ändring och anmälningsskyldighet för invalidpensionstagare gäller rehabiliteringspenningen och rehabiliteringstillägget samt mottagaren av dem, om inte något annat föreskrivs i denna lag. Grundlöst utbetalda kostnadsersättningar för yrkesinriktad rehabilitering kan återkrävas på det sätt som i denna lag föreskrivs om återkrav av en pension som betalats utan grund.

Rehabiliteringspenning och rehabiliteringstillägg kan också betalas för kortare tid än en månad. Primärtid enligt sjukförsäkringslagen inverkar inte på begynnelsepunkten för rehabiliteringspenningen. För den tid för vilken rehabiliteringspenning betalas tjänas inte pension in i enlighet med 68 § och rehabiliteringsförmånerna tas inte som grund för familjepension.

37 §

Invalidpension på basis av pension som beviljats enligt pensionslagen för den offentliga sektorn

En arbetstagare har rätt till invalidpension enligt denna lag, om han eller hon har beviljats invalidpension med stöd av 33 § 1 mom. 2 punkten i pensionslagen för den offentliga sektorn.

En arbetstagare har dessutom rätt till invalidpension enligt denna lag, om han eller hon med stöd av 33 § 1 mom. 1 punkten i pensionslagen för den offentliga sektorn har beviljats invalidpension på basis av arbetsoförmåga som börjat medan en anställning inom den offentliga sektorn varade och hans eller hennes intjänade pension enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn är högst 688,02 euro per månad.

Ändring av invalidpension till ålderspension

Full invalidpension ändras till ålderspension och delinvalidpension till sådan ålderspension som till beloppet motsvarar full invalidpension från ingången av månaden efter den under vilken pensionstagaren uppnått sin lägsta ålder för ålderspension.

Arbetstagaren har på ansökan rätt till pension som tjänats in på basis av arbete som utförts under tiden för invalidpension när hans eller hennes invalidpension i enlighet med 1 mom. ändras till ålderspension, om arbetstagaren inte längre står i det anställningsförhållande från vilket han eller hon går i ålderspension. Om arbetstagaren arbetar under tiden för invalidpension enligt en annan arbetspensionslag än denna lag eller sedan invalidpension enligt denna lag eller en annan arbetspensionslag upphört, har arbetstagaren rätt till den pension som tjänats in på basis av detta arbete när han eller hon beviljas ålderspension. Arbetstagaren har även rätt till pension som tjänats in på basis av arbete som utförts under tiden för den ovan avsedda invalidpensionen eller sedan den upphört, om han eller hon efter att den tidigare invalidpensionen upphört beviljas ny invalidpension, på vilken det inte tillämpas vad som i 80 § 2 mom. föreskrivs om fastställande av pension på tidigare grunder.

I stället för att beviljas i form av invalidpension beräknas och beviljas pensionen i form av ålderspension från ingången av månaden efter den under vilken den lägsta åldern för ålderspension uppnåddes, om

- 1) arbetstagaren har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension före utgången av den primärtid som avses i 12 kap. 3 § i sjukförsäkringslagen, eller
- 2) någon primärtid inte fastställs för arbetstagaren på basis av 12 kap. 3 § 2 mom. i sjukförsäkringslagen, eftersom arbetstagaren har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension.

*Arbetslivspension**Rätt till arbetslivspension*

En arbetstagare har rätt till arbetslivspension när han eller hon har fyllt 63 år, om

- 1) arbetstagaren har arbetat minst 38 år i ett arbete som ska försäkras enligt arbetspensionslagarna och som har varit sådant ansträngande och slitsamt arbete som avses i 53 b §,
- 2) arbetstagarens arbetsförmåga är nedsatt på grund av sjukdom, lyte eller skada, men dock mindre än vad beviljande av sådan full invalidpension som avses i 35 § förutsätter,
- 3) arbetstagarens möjligheter att fortsätta i arbetet är bestående försvagade av de skäl som nämns i 1 och 2 punkten, och
- 4) det arbete som avses i 1 punkten, vid tidpunkten för uppnåendet av den nedre åldersgränsen för arbetslivspension eller efter det när pensionsansökan blir anhängig, fortsätter eller arbetet upphörde för högst ett år sedan.

Till den tid i arbete som avses i 1 mom. 1 punkten räknas även moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningsperioder för högst tre år. Till den tid som avses i 1 mom. 1 punkten räknas dessutom kortare frånvaroperioder under anställningsförhållandet på grund av sjukdom eller permittering samt tillfällig arbetslöshet.

Med sådant i 1 mom. 1 punkten avsett arbete som ska försäkras enligt arbetspensionslagarna jämställs sådant ansträngande och slitsamt arbete som avses i 53 b § och som ska försäkras i ett annat EU- och EES-land eller ett land som slutit en överenskommelse om social trygghet med Finland.

69/2016

53 b §

Ansträngande och slitsamt arbete

För att en arbetstagares arbete som avses i 53 a § 1 mom. 1 punkten ska bedömas vara ansträngande och slitsamt krävs det att en eller flera av följande faktorer i betydande grad har ingått i arbetet:

- 1) arbetsrörelser som kräver stor muskelstyrka eller som belastar musklerna långvarigt,
- 2) särskilt hög belastning på andnings- och cirkulationsorganen,
- 3) belastande och besvärliga arbetsställningar,
- 4) upprepade arbetsrörelser som kräver styrka eller stor snabbhet eller arbetsrörelser som samtidigt kräver att handen griper, gör en vridande rörelse och använder kraft,
- 5) interaktivt arbete som är särskilt krävande och medför exceptionell psykisk belastning, eller
- 6) arbete med uppgifter som kräver ständig vaksamhet eller särskild uppmärksamhet och där det finns hög risk för olycksfall eller olycka eller uppenbar risk för våld.

Vid bedömning av om en eller flera av de faktorer som avses i 1 mom. i betydande grad ingår i ett arbete ska exceptionella fysikaliska faktorer, användning av skyddsutrustning som ökar belastningen, skiftarbete som inbegriper återkommande nattarbete eller som på annat sätt är belastande och återkommande långa arbetspass beaktas som faktorer som ökar ansträngningen och slitaget.

Hur ansträngande och slitsamt ett arbete är bedöms med hänsyn till helheten av samverkan mellan de olika faktorer som nämns i 1 och 2 mom.

53 c §

Arbetslivspensionens belopp

Arbetslivspensionens belopp är den pension som tjänats in fram till utgången av månaden före den då arbetslivspensionen började.

53 d §

Begynnelsestidpunkten för arbetslivspension

Arbetslivspension börjar från ingången av kalendermånaden efter den då arbetstagaren uppfyller villkoren i 53 a §, dock tidigast från ingången av månaden efter den då pensionen söks.

Arbetslivspension beviljas tills vidare.

53 e §

Förhandsbeslut om rätten till arbetslivspension

En arbetstagare har rätt att få ett förhandsbeslut där det framgår om han eller hon uppfyller de villkor för arbetslivspension som avses i 53 a §. Förhandsbeslutet ges av den pensionsanstalt som är behörig att avgöra en pensionsansökan då arbetstagaren ansöker om pension i stället för om förhandsbeslut.

Ett förhandsbeslut om arbetslivspension är bindande för pensionsanstalten, om en pensionsansökan som grundar sig på det görs inom sex månader eller inom en av arbetstagaren och dennes arbetsgivare avtalad längre tid från det att förhandsbeslutet vann laga kraft. Förhandsbeslutet kan dock vara i kraft högst fram till den lägsta åldern för ålderspension.

69/2016

53 f §

Arbetslivspensionen lämnas vilande

Om inkomsten för den som får arbetslivspension överstiger den fasta inkomstgräns som föreskrivs i 3 § i lagen om främjande av sjukpensionärens återgång i arbete, kan arbetslivspensionen lämnas vilande på det sätt som bestäms i 4 § 1 och 2 mom., 6 § 1 och 2 mom. samt i 7—10 § i den lagen.

53 g §

Justering av arbetslivspension retroaktivt

Arbetslivspensionen kan lämnas vilande retroaktivt för högst två år. Denna tid beräknas från ingången av kalendermånaden efter den under vilken pensionstagarens ansökan om justering anhängiggjorts eller pensionsanstalten vidtagit justeringsåtgärder.

53 h §

Ändring av arbetslivspension till ålderspension

Arbetslivspension ändras till ålderspension från ingången av månaden efter den under vilken pensionstagaren uppnår sin lägsta ålder för ålderspension.

Arbetstagaren har på ansökan rätt till pension som tjänats in på basis av arbete som utförts under tiden för arbetslivspension när hans eller hennes arbetslivspension i enlighet med 1 mom. ändras till ålderspension, om arbetstagaren inte längre står i det anställningsförhållande från vilket han eller hon går i ålderspension.

Om arbetstagarens anställningsförhållande upphör efter det att den lägsta åldern för ålderspension uppnåtts, har arbetstagaren på ansökan rätt till pension som tjänats in på basis av arbete som utförts under tiden för pensionen tidigast från och med ingången av månaden efter den månad under vilken anställningsförhållandet upphör.

53 i §

Beviljande av ålderspension i stället för arbetslivspension

I stället för att beviljas i form av arbetslivspension beräknas och beviljas pensionen i form av ålderspension från ingången av månaden efter den månad då den lägsta åldern för ålderspension uppnåddes, om arbetstagaren uppnått den lägsta åldern för ålderspension innan arbetslivspensionen började.

53 j §

Utredning av rehabiliteringsmöjligheterna för den som ansöker om arbetslivspension

Om pensionsanstalten avslår en ansökan om arbetslivspension ska den utreda huruvida arbetstagaren har rätt till rehabilitering enligt 25 § och se till att arbetstagarens möjligheter till rehabilitering enligt annan lagstiftning har klarlagts. Om arbetstagaren har rätt till rehabilitering enligt 25 §, ska pensionsanstalten i enlighet med 27 § ge ett förhandsbeslut om rätt till rehabilitering.

53 k §

Arbetslivspension på basis av pension som beviljats enligt pensionslagen för den offentliga sektorn

En arbetstagare har rätt till arbetslivspension enligt denna lag, om han eller hon beviljats arbetslivspension enligt 51 § i pensionslagen för den offentliga sektorn.

69/2016

53 1 §

Arbetslivspensionstagarens anmälningskyldighet

Den som får arbetslivspension är skyldig att underrätta pensionsanstalten om att han eller hon börjar förvärvsarbeta.

65 §

Pensionstillväxt

Pensionen växer med 1,5 procent av de i 70 och 72 § avsedda pensionsgrundande arbetsinkomsterna för varje enskilt år (*årsinkomst*) som arbetstagaren har tjänat in från ingången av kalendermånaden efter den månad då 17 års ålder uppnåtts fram till den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten.

Till pension berättigar inte arbetsinkomsterna under det år under vilket arbetsförmågan började, om den återstående tiden vid fastställandet av invalidpensionen har räknats som till pension berättigande tid på det sätt som föreskrivs i 66 §.

Pensionen växer med 1,5 procent på basis av den inkomst som ligger till grund för en i 74 § avsedd förmån som arbetstagaren under varje kalenderår fått för oavlönad tid.

66 §

Fastställande av pension för återstående tid

När invalidpensionen fastställs berättigar till pension tiden från ingången av det kalenderår under vilket arbetstagaren har blivit arbetsförmögen till utgången av den kalendermånad under vilken arbetstagaren uppnår sin lägsta ålder för ålderspension (*återstående tid*). Om arbetstagarens lägsta ålder för ålderspension inte är föreskriven vid tidpunkten för pensionsfallet, berättigar till pension tiden från ingången av det kalenderår då arbetstagaren har blivit arbetsförmögen till utgången av den kalendermånad då arbetstagaren uppnår den lägsta åldern för ålderspension som har föreskrivits för den åldersklass som ligger närmast hans eller hennes egen åldersklass. En förutsättning för att arbetstagaren ska få pension för återstående tid är att han eller hon under de tio kalenderåren före det år under vilket arbetsförmågan började har haft sammanlagt minst 12 566,70 euro i arbetsinkomster enligt arbetspensionslagarna.

Pensionen för återstående tid är 1,5 procent per år av den i 76 § avsedda inkomst som pensionen för återstående tid grundar sig på.

68 §

Pensionstillväxt för tid med invalidpension som upphört

Om en arbetstagare som har fått invalidpension senare beviljas pension på nya grunder, räknas som till pension berättigande tid även den tid under vilken arbetstagaren fick invalidpension. När pensionen för denna tid räknas ut används som grund den inkomst för återstående tid som hänför sig till den invalidpension som upphört.

— — — — —

74 §

Oavlönad tid som berättigar till pension

— — — — —

Till pension berättigar inkomst som ligger till grund för en förmån för oavlönad tid på det sätt som avses i 3 mom. och som arbetstagaren har fått från ingången av kalendermånaden efter den månad under vilken 17 års ålder uppnåtts till utgången av året före pen-

sionsfallet. När ålderspension räknas ut beaktas dock inkomst som ligger till grund för en förmån som arbetstagaren fått fram till utgången av månaden för ålderspensionsfallet.

De inkomster som ligger till grund för förmåner för oavlönad tid betraktas som inkomster under det kalenderår till vilket förmånstiden hänför sig. De inkomster som ligger till grund för förmånerna berättigar till pension enligt följande:

— — — — —
 3) 75 procent av den inkomst som ligger till grund för inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa till den del dagpenning har erhållits före utgången av den månad under vilken den lägsta åldern för ålderspension har uppnåtts,
 — — — — —

På grundval av inkomst som ligger till grund för en förmån tjänas inte pension in för den tid för vilken arbetstagaren har erhållit pension enligt arbetspensionslagarna, en motsvarande utländsk förmån eller en förmån på grundval av anställning i en internationell organisation eller en institution inom Europeiska unionen. Under tiden för partiell förtida ålderspension och familjepension intjänas likväl pension också på grundval av den inkomst som ligger till grund för förmånen.

Arbetspensionsutdrag samt utfärdande och kontroll av det

75 §

Arbetspensionsutdrag

Varje arbetstagare i åldern 17—69 år får ett arbetspensionsutdrag över de av hans eller hennes inkomster som berättigar till pension. Arbetspensionsutdraget innehåller följande uppgifter för sex kalenderår före det år under vilket utdraget utfärdas:

1) de arbetsinkomster som berättigar till pension enligt arbetspensionslagarna, separat för varje arbetsgivare,

2) sådant arbete som berättigar till pension och har försäkrats enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare samt de totala arbetsinkomsterna för det arbetet,

3) de inkomster som ligger till grund för förmåner som betalats för oavlönad tid och som berättigar till pension, separat för varje förmånsslag,

4) grunden och den tid för vilken en förmån tjänas in enligt lagen om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier, och

5) den intjänade pensionen vid utgången av året före det år under vilket arbetspensionsutdraget utfärdas, dock inte i sådana fall då arbetstagaren får partiell förtida ålderspension.

Dessutom anges i arbetspensionsutdraget arbetstagarens lägsta ålder för ålderspension, om den har föreskrivits för hans eller hennes åldersklass när arbetspensionsutdraget utfärdas.

Pensionsanstalten utfärdar ett arbetspensionsutdrag till

1) den vars pensionsskydd vid utgången av året före det år under vilket arbetspensionsutdraget skickas eller senast före det år ordnats endast enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn eller parallellt enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn och den offentliga sektorn, och

2) den vars pensionsskydd vid utgången av året före det år under vilket arbetspensionsutdraget skickas eller senast före det år ordnats endast enligt arbetspensionslagarna för den offentliga sektorn och han eller hon också har sådana arbetsinkomster enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn som berättigar till pension under de tre åren före det år under vilket arbetspensionsutdraget skickas.

Pensionsskyddscentralen utfärdar ett arbetspensionsutdrag till den som inte har några registrerade arbetsinkomster som enligt arbetspensionslagarna berättigar till pension men som har registrerade förmånsperioder enligt 1 mom. 3 eller 4 punkten.

75 c §

Arbetspensionsutdrag med målsatt pensionsålder

Den målsatta pensionsåldern för varje åldersklass är den ålder när den förstorande effekt som den uppskovsförhöjning som beräknats utifrån denna åldersklass lägsta ålder för ålderspension har på pensionen är minst lika stor som livslängdskoefficientens förmins-kande effekt på ålderspensionen.

Det arbetspensionsutdrag där en uppskattning av arbetstagarens målsatta pensionsålder och av beloppet för hans eller hennes ålderspension i den målsatta pensionsåldern anges, skickas senast under det sjätte kalenderåret före arbetstagarens lägsta ålder för ålderspension eller uppskattade lägsta ålder för ålderspension till arbetstagare som inte får partiell förtida ålderspension. Efter detta meddelas en uppskattning av arbetstagarens målsatta pensionsålder i samband med att något annat arbetspensionsutdrag utfärdas.

81 §

Engångsförhöjning av invalidpension

Engångsförhöjningen räknas ut på basis av det sammanlagda beloppet av arbetstaga-rens löpande pensioner enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn. Förhöjningen bestäms enligt arbetstagarens ålder vid ingången av året för förhöjningen. Förhöjningspro-centen är 25, om arbetstagaren vid ingången av året för förhöjningen är 23—31 år. Förhöjningsprocenten sjunker med 1,0 procentenheter för varje levnadsår.

Anpassning av pensionsskyddet till den allmänna förändringen i livslängden

82 §

Anpassning av pensionsskyddet till den allmänna förändringen i livslängden

Den lägsta åldern för ålderspension, den nedre åldersgränsen för partiell förtida ålderspension och den nedre åldersgränsen för arbetslivspension för arbetstagare som är födda 1965 eller senare anpassas till förändringen i den förväntade livslängden. Åldersgränserna fastställs för det år då arbetstagaren fyller 62 år.

Ålderspension, partiell förtida ålderspension, arbetslivspension och invalidpension anpassas till förändringen i den förväntade livslängden med en livslängdskoefficient. När pensionen börjar omvandlas pensionen med den livslängdskoefficient som fastställts för det år då arbetstagaren fyller 62 år. Om en annan pension än invalidpension börjar före det året, omvandlas pensionen med den livslängdskoefficient som fastställts för det år då pensionen började. Om arbetstagarens arbetsförmåga börjar före det år då arbetstagaren fyller 62 år, omvandlas invalidpensionen med den livslängdskoefficient som fastställts för det år då arbetsförmågan började. När en invalidpension eller arbetslivspension ändras till ålderspension omvandlas pensionen inte på nytt med livslängdskoefficienten. När partiell förtida ålderspension ändras till ålderspension, omvandlas den del av ålderspensionen som inte har omvandlats med den livslängdskoefficient som fastställts för det år då arbetstagaren fyller 62 år.

Fastställande av åldergränser och livslängdscoefficient

Den lägsta åldern för ålderspension för arbetstagare som är födda 1965 eller senare fastställs så att förhållandet mellan å ena sidan skillnaden mellan den lägsta ålder för ålderspension och 18 års ålder och å andra sidan den förväntade livslängd som beräknats i fråga om den lägsta åldern för ålderspension är detsamma som 2025. Den förväntade livslängden beräknas enligt Statistikcentralens dödlighetsstatistik för den senaste femårsperiod för vilken det finns tillgängliga uppgifter. När förhållandet för 2025 beräknas används 65 år som den lägsta åldern för ålderspension och den förväntade livslängden beräknas enligt Statistikcentralens dödlighetsstatistik för 2020—2024.

Den lägsta åldern för ålderspension beräknas med en månads noggrannhet. Den lägsta ålder för ålderspension som ska fastställas kan med högst två månader avvika från den föregående lägsta ålder för ålderspension som fastställts. Den nedre åldergränsen för partiell förtida ålderspension och den nedre åldergränsen för arbetslivspension justeras med lika många månader som den lägsta åldern för ålderspension avviker från den föregående lägsta ålder för ålderspension som fastställts.

Livslängdscoefficienten för 2018—2026 bestäms så att kapitalvärdet för den pension som börjar vid 62 års ålder och som omvandlats med coefficienten, beräknat enligt Statistikcentralens dödlighetsstatistik för den senaste femårsperiod för vilken det finns tillgängliga uppgifter, är detsamma som kapitalvärdet 2009 för den icke-omvandlade pension som börjar vid 62 års ålder, beräknat enligt dödlighetsstatistiken för 2003—2007. När kapitalvärdet räknas ut används en räntesats på två procent.

Livslängdscoefficienten för 2027 och därefter bestäms så att kapitalvärdet för den pension som omvandlats med coefficienten med början från den senast fastställda lägsta åldern för ålderspension, beräknat enligt Statistikcentralens dödlighetsstatistik för den senaste femårsperiod för vilken det finns tillgängliga uppgifter, är detsamma som kapitalvärdet 2026 för den pension som omvandlats med den livslängdscoefficient som fastställts för 2026 med början från 65 års ålder, beräknat enligt dödlighetsstatistiken för 2020—2024. När kapitalvärdet räknas ut används en räntesats på två procent.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer årligen genom förordning först de åldergränser som avses i 82 § senast två månader före ingången av det kalenderår då arbetstagaren fyller 62 år och därefter den livslängdscoefficient som avses i 82 § senast en månad före ingången av det kalenderår från och med vilket den tillämpas.

Grund för familjepension

Familjepensionen bestäms på basis av den ålderspension, fulla invalidpension eller arbetslivspension enligt denna lag som förmånslåtaren fick vid sin död. Pension som förmånslåtaren tjänat in under sin tid med pension läggs till den pension efter förmånslåtaren som familjepensionen grundar sig på.

Om förmånslåtaren vid sin död inte fick sådan pension som nämns i 1 mom. eller om han eller hon fick partiell förtida ålderspension, beräknas som grund för familjepensionen den pension som förmånslåtaren skulle ha fått om han eller hon på sin dödsdag hade blivit arbetsoförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension.

I grunden för familjepensionen beaktas inte avdrag enligt 92—94 § från förmånslåtarens pension.

Om förmånslåtaren vid sin död hade uppnått den ålder som enligt någon arbetspensionslag berättigar till ålderspension, men han eller hon vid sin död inte hade fått ålderspension eller fick partiell förtida ålderspension, beräknas som grund för familjepensionen den pension som förmånslåtaren enligt denna lag hade tjänat in fram till sin dödsdag.

Om förmånslåtare vid sin död fick invalidpension som inte inkluderade en i 81 § avsedd engångsförhöjning, ökas den löpande familjepensionen med en engångsförhöjning från ingången av det kalenderår fram till vilket förmånslåtarens invalidpension och på basis av den beviljad familjepension tillsammans har fortgått fem kalenderår. Om förmånslåtare inte fick pension vid sin död, läggs engångsförhöjningen till den löpande familjepensionen från ingången av det kalenderår fram till vilket familjepensionen har fortgått fem kalenderår. Procentsatsen för engångsförhöjningen bestäms på det sätt som avses i 81 § 2 mom. enligt den ålder som förmånslåtare skulle ha uppnått vid tidpunkten för förhöjningen.

88 §

Minskning av efterlevandepension

Om den efterlevande maken inte får sådan pension som avses i 1 mom. eller om den efterlevande maken får partiell förtida ålderspension och den efterlevande maken inte har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension, betraktas som den efterlevande makens arbetspension dock den kalkylerade pension som denna skulle ha beviljats om han eller hon den dag då förmånslåtare avled hade blivit arbetsförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension. Om den efterlevande maken senast den dag då förmånslåtare avled har uppnått den ålder som enligt någon arbetspensionslag berättigar till ålderspension, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension som han eller hon hade tjänat in fram till utgången av året före det år då förmånslåtare avled. Om den efterlevande maken har arbetat utomlands eller varit anställd vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension som han eller hon skulle ha beviljats om hans eller hennes arbete utomlands eller det arbete som hänför sig till den försäkringstid som grundar sig på hans eller hennes anställning vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation hade omfattats av denna lag.

91 §

Minskning av efterlevandepension i särskilda fall

När efterlevandepensionen minskas beaktas på ansökan av den efterlevande maken i stället för arbetspensionerna den efterlevande makens genomsnittliga förvärvsinkomster och på dem grundade förmåner samt delinvalidpension, om

- 1) den efterlevande maken inte får arbetspension på basis av eget arbete eller om den efterlevande maken får delinvalidpension,
- 2) den efterlevande maken har ansökt om detta inom fem år efter förmånslåtarens död eller då efterlevandepensionen minskas för första gången, och
- 3) de nämnda förvärvsinkomsterna och på dem grundade förmåner samt delinvalidpensionen, då 60 procent av förvärvsinkomsterna beaktas, tillsammans är minst 25 procent mindre än den pension som i enlighet med 88 § har fastställts för den efterlevande maken.

91 a §

Justering av efterlevandepension

Efterlevandepensionen ska justeras också om den invalidpension som den efterlevande maken får och som beaktats vid minskningen av efterlevandepensionen upphör och den

efterlevande maken senare beviljas någon annan ny pension som inte är partiell förtida ålderspension och som bestämmelserna i 80 § om beviljande av pension på tidigare grunder inte tillämpas på.

92 §

Förmåner som dras av från pension

Från pension enligt denna lag dras det av en primär förmån som arbetstagaren fått och från familjepension en familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån. Primära förmåner är

1) ersättning för inkomstbortfall som grundar sig på lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, med undantag för olycksfallspension enligt 68 § i den lagen och den dagpenning som betalas före olycksfallspensionen samt den ersättning för inkomstbortfall från vilken dragits av en arbetspension enligt 202 § 2 mom. i den lagen,

2) ersättning för inkomstbortfall som grundar sig på lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, med undantag för olycksfallspension enligt 58 § i den lagen och den dagpenning som betalas före olycksfallspensionen,

3) ersättning för inkomstbortfall på grund av egen skada eller pension som beviljats med stöd av trafikförsäkringslagen,

4) ersättning för inkomstbortfall som beviljats med stöd av lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen,

5) ersättning för inkomstbortfall som beviljats med stöd av lagen om olycksfall i militärtjänst,

6) ersättning för inkomstbortfall på grund av egen skada eller pension som beviljats med stöd av patientskadelagen (585/1986).

94 §

Inverkan på pensionsbeloppet av ändringar av en primär förmån eller pension

Avdrag av en primär förmån från pensionen justeras, om pensionstagaren beviljas en ny primär förmån eller om beloppet av en primär förmån eller en pension enligt denna lag ändras av någon annan orsak än en indexjustering eller en engångsförhöjning. Pensionsbeloppet justeras också, om det från pension som avses i denna lag har dragits av en primär förmån och pensionstagaren beviljas annan arbetspension. Från delinvalidpension dras dock inte av dagpenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar eller lagen om olycksfall i militärtjänst eller ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen eller patientskadelagen, om dagpenningen eller ersättningen har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med delinvalidpension. Från partiell förtida ålderspension eller den del av invalidpension och arbetslivspension som motsvarar beloppet av partiell förtida ålderspension dras inte heller av ersättning för inkomstbortfall eller pension enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om olycksfall i militärtjänst, trafikförsäkringslagen, lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen samt patientskadelagen, om den har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med partiell förtida ålderspension, innan pensionstagaren har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension.

69/2016

95 §

Regressrätt

Pensionsanstalten har rätt att av den som är ersättningsskyldig enligt lagen om ansvar i spårtrafik (113/1999) få tillbaka invalidpension, familjepension och rehabiliteringsförmån som pensionsanstalten betalat, om arbetstagarens arbetsförmåga eller förmånslåtarens död orsakas av ett skadefall som ska ersättas enligt lagen om ansvar i spårtrafik. Pensionsanstalten har rätt till ersättning till högst det belopp som den som lidit skada eller förmånstagaren är berättigad till enligt lagen om ansvar i spårtrafik.

96 §

Justering av inkomstgränser, belopp och årsinkomster med en lönekoeficient

-----

Vid beräkningen av en pension justeras årsinkomsterna med lönekoeficienten till nivån under det år då pensionen börjar. Vid beräkningen av annan pension som betalas ut efter partiell förtida ålderspension eller av den senare andelen av partiell förtida ålderspension justeras dessutom den ännu obeviljade pensionsandelen av grunden för den partiella förtida ålderspensionen med lönekoeficienten till nivån under det år då pensionen börjar.

97 §

Fastställande av lönekoeficienten

Som grund för lönekoeficienten används Statistikcentralens beräkningar av de årliga förändringarna i förtjänstnivå- och konsumentprisindexen under det föregående kalenderårets tredje kvartal.

99 §

Fastställande av arbetspensionsindex

Som grund för arbetspensionsindexet används Statistikcentralens beräkningar av de årliga förändringarna i förtjänstnivå- och konsumentprisindexen under det föregående kalenderårets tredje kvartal.

101 §

Pensionsansökan

Om en arbetstagare har rätt till rehabilitering enligt 25 §, ska pensionsanstalten utan ansökan om rehabilitering och på basis av 36 § i samband med handläggningen av ansökan om invalidpension eller på basis av 53 j § i samband med handläggningen av ansökan om arbetslivspension ge ett förhandsbeslut om arbetspensionsrehabilitering.

102 a §

Utredningar vid ansökan om arbetslivspension

Den som ansöker om arbetslivspension ska till pensionsanstalten lämna in ett utlåtande av företagshälsovården som innehåller

- 1) en beskrivning av innehållet i den sökandes nuvarande arbete och en bedömning av hur ansträngande och slitsamt arbetet är enligt 53 b § och av kravet på arbetsförmåga,
- 2) ett utlåtande av en företagsläkare om den sökandes hälsotillstånd och arbetsförmåga,
- 3) en bedömning av den sökandes möjligheter som avses i 53 a § 1 mom. 3 punkten att fortsätta i arbetet, och
- 4) en beskrivning av innehållet i den sökandes tidigare arbeten och en bedömning av hur ansträngande och slitsamma dessa arbeten var enligt 53 b §, om en redogörelse för den sökandes arbetshistorik finns tillgänglig.

Den som ansöker om arbetslivspension ska till pensionsanstalten dessutom lämna in ett utlåtande av arbetsgivaren om innehållet i den sökandes arbete.

Om ett utlåtande av företagshälsovården eller arbetsgivaren inte kan fås eller de inlämnade utlåtandena inte är tillräckliga för att avgöra pensionsärendet, kan pensionsanstalten godkänna någon annan redogörelse som motsvarar dessa utlåtanden. I så fall ska den sökande till pensionsanstalten lämna en sådan redogörelse för sitt hälsotillstånd, sin arbetsförmåga, tiden i arbetslivet eller innehållet i arbetet som behövs för att avgöra ansökan.

Den som ansöker om arbetslivspension är, om han eller hon åläggs därtill av pensionsanstalten, skyldig att för utredning av nedsättningen i arbetsförmågan eller för anskaffning av ett sådant utlåtande som föreskrivs i denna paragraf låta undersöka sig hos en av pensionsanstalten namngiven legitimerad läkare eller på en rehabiliteringsanstalt eller en undersökningsinrättning som anvisas av pensionsanstalten. Om den sökande utan godtagbart skäl vägrar låta sig undersökas, får pensionsansökan avgöras med stöd av sådan utredning som pensionsanstalten har tillgång till.

Pensionsanstalten är skyldig att ersätta den som ansöker om arbetslivspension för skäliga kostnader för den undersökning som avses i 4 mom. och för eventuella resor.

105 §

Beslutsfattande och delgivning av beslut

Arbetstagarens rätt till pension enligt denna lag och pensionsbeloppet avgörs genom beslut av den avgörande pensionsanstalt inom den privata sektorn som avses i 106 §. Pensionsanstalten ska avgöra pensionsansökan utan dröjsmål efter att den har fått behövliga utredningar. Om arbetstagaren har varit försäkrad både enligt en arbetspensionslag för den privata sektorn och enligt pensionslagen för den offentliga sektorn, ger den avgörande pensionsanstalten inom den privata sektorn eller Keva i egenskap av sista pensionsanstalt enligt 107 § en beslutssammanställning över pensionsärendet.

106 §

Arbete enbart i branscher som omfattas av arbetspensionslagarna för den privata sektorn

Oberoende av de försäkrade arbetsinkomsternas belopp är Sjömanspensionskassan avgörande pensionsanstalt inom den privata sektorn vid handläggningen av ett ålders-, partiell förtida ålders-, invalid-, arbetslivs- eller familjepensionsärende, om arbetstagaren har rätt eller förmånslåtaren hade haft rätt att avgå med ålderspension vid sänkt pensionsålder enligt lagen om sjömanspensioner.

Arbete i branscher som omfattas av arbetspensionslagarna för både den privata och den offentliga sektorn

Om en arbetstagare har omfattats av pensionsskydd såväl enligt en arbetspensionslag för den privata sektorn som enligt pensionslagen för den offentliga sektorn, får arbetstagaren en beslutssammanställning över pensionsskyddet enligt arbetspensionslagen för den privata sektorn och den ovan nämnda pensionslagen för den offentliga sektorn. Den pensionsanstalt som ger beslutssammanställningen (*sista pensionsanstalt*) betalar också de pensioner som avses i sammanställningen och sköter övriga uppgifter som hör till pensionsanstalten i anslutning till pensionerna. Den sista pensionsanstalten avgör och betalar dessutom pension som tjänats in på basis av oavlönad tid enligt 74 § samt en förmån som tjänats in enligt lagen om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier.

Om arbetstagarens arbetsinkomster under de två senaste kalenderåren varit försäkrade till det största beloppet med stöd av Finlands Banks pensionsstadga, lagen om ortodoxa kyrkan, Ålands landskapslagar eller en annan sådan pensionsförfattning vid vars verkställighet man inte iakttar arrangemanget med sista pensionsanstalt enligt 1 mom., avgör avgörande pensionsanstalt inom den privata sektorn, Keva och den pensionsanstalt som verkställer pensionsskydd enligt detta moment pensionsärendet var för sig.

Bestämmande av sista pensionsanstalt, vid arbete inom branscher som omfattas av arbetspensionslagarna för den privata sektorn och pensionslagen för den offentliga sektorn

Sista pensionsanstalt är den pensionsanstalt inom den privata sektorn som avses i 106 § eller Keva.

Sista pensionsanstalt är den avgörande pensionsanstalt inom den privata sektorn som avses i 106 §, om arbetstagarens arbetsinkomster under de två senaste kalenderåren varit försäkrade till det största beloppet enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn.

Sista pensionsanstalt är Keva, om arbetstagarens arbetsinkomster under de två senaste kalenderåren varit försäkrade till det största beloppet enligt en anställning som avses i pensionslagen för den offentliga sektorn.

Oberoende av de försäkrade arbetsinkomsternas belopp är sista pensionsanstalten vid behandlingen av ett ålders-, partiell förtida ålders-, arbetslivs- eller familjepensionsärende Keva, om

1) arbetstagarens pensionsskydd enligt ett tjänste- eller arbetsavtalsförhållande när pensionsansökan blir anhängig har ordnats endast enligt pensionslagen för den offentliga sektorn eller arbetstagaren har bevarat sin rätt till tilläggs pensionsandel enligt de lagar som avses i 1 § 5 mom. i lagen om införande av pensionslagen för den offentliga sektorn (82/2016) eller till personlig eller yrkesbaserad pensionsålder enligt lagen om införande av pensionslagen för den offentliga sektorn, eller

2) förmånslåtarens pensionsskydd enligt ett tjänste- eller arbetsavtalsförhållande vid tidpunkten för pensionsfallet hade ordnats endast enligt pensionslagen för den offentliga sektorn eller förmånslåtarens hade bevarat sin rätt till den tilläggs pensionsandel eller den personliga eller yrkesbaserade pensionsålder som avses i 1 punkten.

Oberoende av de försäkrade arbetsinkomsternas belopp är sista pensionsanstalten vid behandlingen av ett invalidpensionsärende Keva, om

1) Keva bedömer att arbetstagarens rätt till invalidpension, medan ett arbetsavtals- eller tjänsteförhållande inom den offentliga sektorn varade, har börjat på grund av arbetsoförmåga med stöd av 33 § 1 mom. 1 punkten i pensionslagen för den offentliga sektorn,

2) arbetstagaren har bevarat sin rätt till den tilläggs pensionsandel eller den personliga eller yrkesbaserade pensionsålder som avses ovan i 4 mom. 1 punkten, eller

3) det är fråga om delinvalidpension och arbetspensionsskyddet för en arbetstagare i ett tjänste- eller arbetsavtalsförhållande vid tidpunkten för pensionsfallet har ordnats enligt pensionslagen för den offentliga sektorn.

Oberoende av de försäkrade arbetsinkomsternas belopp är Sjömanspensionskassan sista pensionsanstalt vid behandlingen av ett ålders-, partiell förtida ålders-, invalid-, arbetslivs- eller familjepensionsärende, om arbetstagaren har rätt eller förmånslåtaren hade haft rätt att avgå med ålderspension vid sänkt pensionsålder enligt lagen om sjömanspensioner och Keva inte är sista pensionsanstalt på basis av 4 eller 5 mom.

108 §

Förhandlingsskyldighet

Keva som är sista pensionsanstalt ska före sitt beslut begära att den avgörande pensionsanstalten inom den privata sektorn ger en bedömning av arbetstagarens arbetsförmåga, om Keva avgör arbetstagarens rätt till invalidpension på basis av arbetsoförmåga som börjat medan anställningen inom den offentliga sektorn varade med stöd av 33 § 1 mom. 1 punkten i pensionslagen för den offentliga sektorn och beloppet av den pension som tjänats in enligt arbetspensionslagar för den privata sektorn överstiger 688,02 euro per månad.

Om den avgörande pensionsanstalten inom den privata sektorn och Keva är oeniga om bedömningen av arbetstagarens arbetsförmåga, avgör båda pensionsärendet var för sig.

109 §

Den utbetalande pensionsanstaltens behörighet vid beviljande av ny pension

En pensionsanstalt inom den privata sektorn eller Keva som betalar ålders-, partiell förtida ålders-, invalid- eller arbetslivspension till en pensionstagare sköter den sista pensionsanstaltens uppgifter när pensionen ändras till ålderspension, en arbetstagare som får ålderspension beviljas ny ålderspension eller den som får partiell förtida ålderspension beviljas den partiella förtida ålderspensionens andra andel på 25 procent.

En ansökan om invalidpension och arbetslivspension från den som får partiell förtida ålderspension avgörs av den pensionsanstalt som betalar den partiella förtida ålderspensionen.

Om en pensionsanstalt inom den privata sektorn eller Keva betalar invalidpension som rehabiliteringsstöd, avgör samma pensionsanstalt ansökan om fortsatt invalidpension och sköter övriga uppgifter som hör till pensionsanstalten i invalidpensionsärendet. Om en arbetstagare efter avslutad invalidpension på nytt ansöker om invalidpension och denna nya pension bestäms på tidigare grunder, avgör den pensionsanstalt som betalat den tidigare invalidpensionen ansökan och sköter övriga uppgifter som hör till pensionsanstalten i invalidpensionsärendet.

Om en förmånslåtare vid sin död fick pension från en pensionsanstalt inom den privata sektorn eller Keva, avgör den pensionsanstalt som betalat pensionen en ansökan om familjepension efter förmånslåtaren och sköter pensionsanstaltens övriga uppgifter som berör familjepensionen.

117 §

Betalning av pension och rehabiliteringsförmån till arbetsgivaren eller sjukkassan

Om en pensionsanstalt har beviljat en arbetstagare invalidpension eller arbetslivspension retroaktivt och arbetsgivaren för samma tid har betalat arbetstagaren lön för sjukdomstid, betalas pensionen för denna tid på ansökan till arbetsgivaren till högst det belopp som

har betalats i lön för samma tid. Den kompletteringsdagpenning som betalas av en sjuk- kassa som avses i lagen om försäkringskassor motsvarar lön som arbetsgivaren betalar, och pensionen betalas på ansökan till sjukkassan på samma sätt som till arbetsgivaren.

Om en arbetstagare i stället för invalidpension har beviljats ålderspension retroaktivt på det sätt som avses i 52 § 3 mom. från ingången av månaden efter den under vilken den läg- sta åldern för ålderspension uppnåddes och arbetsgivaren för samma tid har betalat honom eller henne lön för sjukdomstid, betalas pensionen för denna tid med arbetsoförmåga på ansökan till arbetsgivaren till högst det belopp som har betalats i lön för samma tid.

Om en pensionsanstalt har beviljat en arbetstagare invalidpension, arbetslivspension el- ler ålderspension i de fall som avses i 2 mom. retroaktivt och arbetsgivaren för samma tid har betalat honom eller henne lön för uppsägningstid i stället för lön för sjukdomstid, be- talas pensionen för denna tid på ansökan till arbetsgivaren till högst det belopp som har betalats i lön för samma tid.

Om arbetsgivaren betalar lön till en arbetstagare för samma tid som den för vilken ar- betstagaren får rehabiliteringspenning eller invalidpension och därtill anslutet rehabilite- ringstillägg, betalas rehabiliteringspenningen eller invalidpensionen och därtill anslutet rehabiliteringstillägg för denna tid på ansökan till arbetsgivaren till högst det belopp som har betalats i lön för samma tid.

Pensionen, rehabiliteringspenningen eller rehabiliteringstillägget betalas inte till arbets- givaren eller sjukkassan till den del betalning med stöd av 118 § ska ske till sjukförsäk- ringsfonden och inte heller när arbetsgivaren eller sjukkassan med stöd av någon annan lag har fått ersättning för lön som de betalat.

Vad som i 2 mom. föreskrivs om betalning av retroaktiv ålderspension till arbetsgivaren som ersättning för den lön för sjukdomstid som betalats för samma tid, tillämpas också om arbetstagaren beviljas ålderspension i stället för arbetslivspension på det sätt som avses i 53 i §.

120 §

Betalning av pension till Folkpensionsanstalten eller en arbetslöshetskassa

Om en arbetstagare har fått arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt la- gen om utkomstskydd för arbetslösa för samma tid för vilken han eller hon beviljas annan pension än partiell förtida ålderspension retroaktivt, ska pensionsanstalten på yrkande av arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten betala den retroaktiva pensionen till ar- betslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten till den del pensionen till sitt belopp mot- svarar den arbetslöshetsdagpenning eller det arbetsmarknadsstöd som har betalats för samma tid.

126 §

Återkrav av pension som betalats utan grund

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. tillämpas också om en pensionsanstalt i egenskap av avgörande pensionsanstalt inom den privata sektorn eller sådan sista pensionsanstalt som avses i 107 § utan grund har betalat ut pension enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn. Om den sista pensionsanstalten utan grund har betalat ut pension enligt pensions- lagen för den offentliga sektorn, fattas återkravsbeslutet av Keva enligt vad som föreskrivs om återkrav i pensionslagen för den offentliga sektorn. Den sista pensionsanstalten ger en beslutssammanställning över de pensioner som ska återkrävas och återkräver beloppet.

69/2016

129 §

Sökande av ändring i den sista pensionsanstaltens beslutssammanställning

På en beslutssammanställning som en pensionsanstalt gett i egenskap av sista pensionsanstalt enligt 107 § tillämpas vad som i detta kapitel föreskrivs om beslut. Om en pensionsanstalts beslut ingår i den beslutssammanställning som Keva har gett i egenskap av sista pensionsanstalt, söks ändring i beslutssammanställningen och behandlas besvärshandling enligt vad som bestäms i pensionslagen för den offentliga sektorn.

133 §

Rättelse av beslut i samband med sökande av ändring

Den pensionsanstalt som har gett en beslutssammanställning i egenskap av sista pensionsanstalt ska innan ärendet behandlas begära ett utlåtande av Keva till den del besvären gäller pensionsskydd som sköts av Keva. Ett utlåtande begärs dock inte om besvaren enbart gäller bedömning av arbetsförmågan.

134 §

Överföring av besvär till besvärinstans

Om den pensionsanstalt som gett en beslutssammanställning i egenskap av sista pensionsanstalt har begärt ett i 133 § 2 mom. avsett utlåtande av Keva och den inte rättar sitt beslut i enlighet med ändringssökandens yrkande, ska pensionsanstalten inom 60 dagar från besvärstidens utgång till den besvärinstans som avses i 1 mom. i denna paragraf lämna in besvärsskriften samt de utlåtanden som getts med anledning av den.

153 §

Beloppet av arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift

Arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift är tre procent ökat med hälften av det procenttal med vilket den genomsnittliga arbetspensionsförsäkringsavgiften för en försäkring enligt denna lag i procent av lönen överskrider talet 18,2. Den genomsnittliga arbetspensionsförsäkringsavgiften beräknas med beaktande av de nedsättningar av avgiften som avses i 169 § 3 mom.

Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet utfärdas årligen bestämmelser om den procentsats för arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift som ska tillämpas det följande kalenderåret.

168 §

Uppgörande av beräkningsgrunder

Grunderna för beräkning av ansvarsskulden och pensionsansvaret ska omfatta grunderna för det tilläggsförsäkringsansvar som är bundet till aktieavkastningen. Beräkningsgrunderna ska uppgöras så att det till aktieavkastningen bundna tilläggsförsäkringsansvaret kan minska pensionsanstaltens ansvarsskuld eller pensionsansvar med högst ett belopp som uppgår till 20 procent av pensionsanstaltens ansvarsskuld eller pensionsansvar enligt denna lag. Från detta belopp ska emellertid dras av det ofördelade tilläggsförsäk-

ringsansvar och det på försäkringstagarna fördelade tilläggsförsäkringsansvar som avses i 14 § 2 mom. i lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag och det tilläggsförsäkringsansvar som avses i 43 § 2 mom. i lagen om pensionsstiftelser och i 79 § 2 mom. i lagen om försäkringskassor. Det till aktieavkastningen bundna tilläggsförsäkringsansvaret ska vid varje pensionsanstalt vara lika stort i förhållande till den ovan nämnda ansvarsskulden. Grunden för den årliga förändringen av det till aktieavkastningen bundna tilläggsförsäkringsansvaret utgörs av andelen enligt aktiernas genomsnittliga årsavkastning av femtedelen av den ansvarsskuld eller det pensionsansvar som avses ovan. Den årliga förändringen granskas innan en eventuell minskning har gjorts till följd av tillämpningen av 170 och 171 § i denna lag. I beräkningsgrunderna ska tas in den årliga utjämnningen mellan pensionsanstalterna av det till aktieavkastningen bundna tilläggsförsäkringsansvarets relativa andel som ett led i utredningen av kostnaderna enligt 179 §. Om det till aktieavkastningen bundna tilläggsförsäkringsansvaret efter utjämnningen underskrider den ovan nämnda nedre gränsen på 20 procent, ska underskridningen kompletteras genom minskning av respektive pensionsanstalts ofördelade tilläggsförsäkringsansvar eller tilläggsförsäkringsansvar.

-----

171 §

Komplettering av ålderspensionsansvaret

Om det sammanlagda beloppet av pensionsanstalternas till aktieavkastningen bundna tilläggsförsäkringsansvar är större än en procent av pensionsanstalternas sammanlagda belopp av de i 168 § 2 mom. avsedda ansvarsskulder eller pensionsansvar som utgör grunden för beräkningen av till aktieavkastningen bundna tilläggsförsäkringsansvar, ska den överskjutande andelen användas för kompletteringar av de fonderade delar som avses i 1 mom. i denna paragraf.

-----

174 §

Pensionsanstalternas ansvar för ålderspensionen

Varje pensionsanstalt svarar för

1) den del av en arbetstagares och pensionstagares ålderspension som grundar sig på arbetstagarens arbete före utgången av månaden före den månad då den första ålderspensionen börjar och som motsvarar en pensionstillväxt på 0,4 procent per år med 65 år som pensionsålder eller, om ålderspensionsdelen grundar sig på arbetstagarens arbete efter det att han eller hon fyller 65 år, arbetstagarens ålder det år som arbetet utförts, och beräknad enligt de av social- och hälsovårdsministeriet fastställda eller givna beräkningsgrunderna; i pensionsanstaltens ansvar ingår dock inte höjningar till följd av i 96 § avsedd justering av årsinkomsterna med lönekoeficienten eller i 98 § avsedd indexjustering av löpande pensioner och inte heller ändringar på grund av livslängdskoefficienten,

2) det belopp som i enlighet med 171 § och de av social- och hälsovårdsministeriet fastställda eller givna beräkningsgrunderna har överförts till den del som pensionsanstalten svarar för, och

3) det belopp som separat för utökande av den fonderade delen har överförts till den ålderspensionsdel som pensionsanstalten svarar för.

Pensionsanstalternas ansvar för förmåner som ska bekostas gemensamt

Pensionsanstalterna, inklusive Sjömanspensionskassan, svarar gemensamt för följande kostnader till den del dessa inte bekostas av någon annan:

- 1) andra ålders- och invalidpensioner än de som avses i 174 och 175 §, med undantag för belopp som betalas enligt 154 och 156 § i lagen om sjömanspensioner,
- 2) de delar av pensionerna och rehabiliteringspenningen som överstiger de i 174—176 § angivna beloppen; kostnaderna för rehabiliteringspenningen anses då helt och hållet bli bestämda utifrån den pensionslag enligt vilken rehabiliteringspenningen har beviljats,
- 3) familjepension,
- 4) partiell förtida ålderspension,
- 5) rehabiliteringstillägg,
- 6) i 170 § avsedda kostnader på grund av ändringar i beräkningsgrunderna för ansvarsskulden och pensionsansvaret,
- 7) kostnader som föranleds av överföringar som avses i 174 § 2 och 3 punkten,
- 8) underskott som uppstår till följd av att en arbetsgivare med stöd av 155 § har befriats från försäkringsavgift,
- 9) i 159 § 1 mom. 1—7 och 9 punkten i lagen om sjömanspensioner avsedda andelar i kostnaderna för pensionskyddet enligt den lagen, och
- 10) arbetslivspension.

De ovan i 1 mom. uppräknade kostnaderna, med undantag för kostnaderna för rehabiliteringspenning, omfattar inte pensionsdelar som avses i 178 §.

Pensionsanstalternas andel av de kostnader för ålderspensioner som avses i 1 mom. 1, 2 och 4 punkten, med undantag för kostnaderna för ålderspensioner som betalats som engångsbelopp i samband med invalidpension, samt de kostnader som avses i 8 punkten bestäms i förhållande till de medel som är avsedda för utgifter som bekostas gemensamt. Pensionsanstalternas andel av de kostnader för invalidpensioner som avses i 1 mom. 1 punkten, de kostnader för andra pensioner än ålderspensioner som avses i 1 mom. 2 punkten, de ovannämnda kostnader för ålderspensioner som betalats som engångsbelopp i samband med invalidpension och som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten samt de kostnader som avses i 1 mom. 3—5 och 10 punkten bestäms i förhållande till de i pensionsanstalten försäkrade arbetsinkomsterna. Pensionsanstalternas andel av de kostnader som avses i 1 mom. 6 och 7 punkten bestäms så som föreskrivs närmare i de beräkningsgrunder som avses i 4 mom. Pensionsanstaltens andel av de kostnader som avses i 1 mom. 9 punkten bestäms på samma sätt som pensionsanstaltens andel av motsvarande kostnader enligt 1 mom. som ska bekostas gemensamt. Vid bestämmandet av en pensionsanstalts andel av de nämnda kostnaderna enligt momentet beaktas även överföringsavgiften enligt lagen om överföringsavgift då statens ämbetsverk, inrättningar eller affärsverk ombildas till aktiebolag (1341/1992).

Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet utfärdas närmare bestämmelser om fördelningen av de i 1 mom. nämnda kostnaderna mellan pensionsanstalterna. De storheter som behövs för fördelningen av kostnader som ska bekostas gemensamt definieras i

- 1) arbetspensionsförsäkringsbolagens beräkningsgrunder, som avses i 166 §,
- 2) beräkningsgrunder som social- och hälsovårdsministeriet genom förordning meddelar pensionskassorna, och
- 3) pensionsstiftelsernas beräkningsgrunder, som avses i 166 §.

69/2016

182 §

Arbetslöshetsförsäkringsfondens avgift

— — — — —
Arbetslöshetsförsäkringsfondens avgift baserar sig på i de i 1 mom. uppräknade pensionsanstalterna försäkrade förmånstagares arbets- och förvärvsinkomster som ligger till grund för de i 74 § 3 mom. 2, 3 och 6 punkten avsedda förmånerna och till vilka beloppet av arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift fogas. Arbetslöshetsförsäkringsfondens avgift fastställs så att den enligt uppskattning motsvarar det belopp som skulle erhållas om det för de nämnda arbets- och förvärvsinkomsterna skulle betalas en avgift som motsvarar den genomsnittliga arbetspensionsförsäkringsavgiften enligt denna lag.
— — — — —

185 §

Pensionsanstalternas rätt att komma överens om kostnadsfördelningen

De pensionsanstalter som sköter pensionsskyddet enligt de arbetspensionslagar för den privata sektorn som nämns i 3 § 1 mom. och Keva kan i enskilda fall eller för att underlätta verkställigheten komma överens om att kostnadsfördelningen görs på annat sätt än enligt bestämmelserna i detta kapitel. I sådana fall ska principerna i detta kapitel följas.

207 §

Utlämnande av uppgifter för arbetstagarnas grupplivförsäkring

— — — — —
Också Statskontoret och Keva har rätt att, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, av Pensionsskyddscentralen få de i 1 mom. avsedda uppgifterna för behandling av ekonomiskt stöd som motsvarar grupplivförsäkring.

210 §

Utlämnande av uppgifter med hjälp av teknisk anslutning

— — — — —
Pensionsskyddscentralen har utöver det som bestäms i 1 mom. rätt att öppna en teknisk anslutning för arbetstagarnas grupplivförsäkringspool, Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, Statskontoret eller Keva till uppgifter som avses i 207 § samt för pensionsanstalter som sköter verkställigheten av arbetspensionslagarna för den offentliga sektorn till uppgifter som avses i 208 § 2 mom.
— — — — —

218 a §

Utvärdering av arbetslivslängdens utveckling

Social- och hälsovårdsministeriet ska vart femte år utvärdera arbetslivslängdens utveckling och hela arbetspensionssystemets ekonomiska och sociala hållbarhet. Vid utvärderingen beaktas arbetslivskvotens utveckling och olika faktorer som inverkar på den. Med arbetslivskvoten avses förhållandet mellan fem års medeltal av den tid en 18-åring förväntas vara en del av arbetskraften och fem års medeltal av den förväntade livslängden för en 18-åring. I samband med utvärderingen ska de centrala arbetsgivar- och löntagarcentralorganisationerna höras.

69/2016

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms separat genom lag.

Helsingfors den 29 januari 2016

Republikens President

Sauli Niinistö

Social- och hälsovårdsminister Hanna Mäntylä